

Activiteitenplan gewone dwergvleermuis

IKC Silvolde, Pastoor Bluemersplein 5 te Silvolde

Gemeente Oude IJsselstreek

Projectnummer: 4068.03
Versie: 1
Datum: 15-01-2026

Inhoud

Inhoud.....	0
1. Inleiding	2
1.1 Locatiegegevens	4
1.2 Soorten	4
2. Projectgebied.....	5
2.1 Beschrijving projectgebied	5
2.2 Geplande werkzaamheden	5
3. Methode en onderzoeksresultaten	6
3.1 Vleermuizen	6
3.1.1 Methode	6
3.1.2 Resultaten	8
4. Staat van instandhouding en wetgeving	9
4.1 Gewone dwergvleermuis	9
4.1.1 Staat van instandhouding	9
4.1.2 Wetgeving	9
5. Maatregelen en planning.....	11
5.1 Uitvoering van de werkzaamheden	11
5.1.1 Gewone dwergvleermuis	11
5.2 Ophangen tijdelijke vleermuiskasten	12
5.3 Ongeschikt maken bebouwing.....	13
5.4 Controle op afwezigheid	14
5.5 Bescherming tijdelijke verblijven	14
5.6 Aanbrengen permanente voorzieningen	14
5.7 Verlichting.....	15
5.8 Logboek	15
5.9 Planning.....	16
5.9.1 Gewone dwergvleermuis	16
6. Wettelijk belang en alternatievenafweging	17
6.1 Wettelijk belang.....	17
6.2 Alternatievenafweging.....	17
7. Contactgegevens	19
7.1 Contactpersoon opdrachtgever.....	19
7.2 Opdrachtnemer en begeleidend ecooloog.....	19
8. Literatuurlijst	20
8.1 Referenties.....	20
8.2 Gebruikte websites	20
Bijlage 1: Ecologisch werkprotocol	21
Fasering van de activiteiten	21

Verlichting.....	22
Ecologisch werkprotocol en onvoorziene situaties	22
Logboek	23

1. Inleiding

In opdracht van Gemeente Oude IJsselstreek is door Buro Ontwerp & Omgeving (BOO) een activiteitenplan opgesteld voor de voorgenomen ontwikkeling aan het Pastoor Bluemersplein 5 te Silvolde. Aanleiding is de op 7 november 2024 door Buro Ontwerp & Omgeving uitgevoerde quickscan flora en fauna en het daaruit voortvloeiende nader onderzoek. Uit de quickscan kwam naar voren dat de locatie geschikt is als rust-, nest- of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, de bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter, gierzwaluw en huismus. Er is daarom nader onderzoek uitgevoerd om vast te stellen of er verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn. Naar aanleiding van de resultaten van het nader onderzoek is onderhavig activiteitenplan opgesteld.

In Tabel 1 staat een samenvatting van de resultaten van het nader ecologisch onderzoek. Aangegeven is waar welke soort is aangetroffen, welke artikelen van de Omgevingswet (Ow) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) mogelijk overtreden worden en welke vervolgstappen genomen moeten worden.

Tabel 1. Samenvatting resultaten nader ecologisch onderzoek.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wetsartikelen	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	Twee gecombineerde zomer- en paarverblijven	- Eén verblijf achter vergaarbak regenpijp aan noordwestkant van het schoolgebouw - Eén verblijf achter vergaarbak regenpijp aan noordoostkant van het schoolgebouw	Ow: art. 5.1, lid 2g Bal: art. 11.46, lid 1a, 1b en 1d	Activiteitenplan Aanvraag omgevingsvergunning
Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter	Nee	-	-	-
Gierzwaluw	Nee	-	-	-
Huisemus	Nee	-	-	-
Algemene vogelsoorten	Winterkoning, roodborst, tjiftjaf, koolmees en merel	Houtopstanden en bosschages binnen het projectgebied	Ow: art. 5.1, lid 2g Bal: art. 11.37 lid 1a, 1b en 1d	Specifieke zorgplicht naleven conform hoofdstuk 5.5.2 (rapportage nader onderzoek)
Egel	Twee rust- of voortplantingsplaatsen	- Eén rust- of voortplantingsplaats in de bosschage in de zuidwestelijke hoek	Ow: art 5.1, lid 2g Bal: art. 11.27	Specifieke zorgplicht naleven conform hoofdstuk 5.5.3

		- Eén rust- of voortplantingsplaats in de bosschage langs de oostelijke grens		(rapportage nader onderzoek)
--	--	---	--	------------------------------

In totaal zijn er twee gecombineerde zomer- en paarverblijven van de gewone dwergvleermuis die aangetast zullen worden door de werkzaamheden. Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt artikel 11.46, lid 1b en 1d, Bal overtreden met betrekking tot de gewone dwergvleermuis. Deze artikelen hebben betrekking op het opzettelijk vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen en het storen van soorten. Overigens wordt artikel 5.1 lid 2g van de Omgevingswet voor de gewone dwergvleermuis overtreden.

Daarnaast is ook artikel 11.46, lid 1a, Bal relevant voor de gewone dwergvleermuis. Dit artikel heeft betrekking op het opzettelijk doden of vangen van soorten. Er is echter geen omgevingsvergunning in het kader van dit artikel mogelijk. Er dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en zorgvuldig te worden gehandeld om het doden van soorten te voorkomen. Dit is eveneens opgenomen in het onderhavige activiteitenplan.

Voor de geplande ontwikkeling wordt daarom een vergunning in het kader van de Omgevingswet aangevraagd voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van de rust- of voortplantingsplaatsen van deze soort (artikel 11.46, lid 1b en 1d, Bal). De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 01-08-2026 tot 01-08-2031, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele uitloop van de werkzaamheden. Dit activiteitenplan dient ter onderbouwing van de maatregelen en de aanvraag van de omgevingsvergunning.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de methode en onderzoeksresultaten (hoofdstuk 3), de staat van instandhouding en wetgeving (hoofdstuk 4), de maatregelen en planning (hoofdstuk 5), het wettelijk belang en de alternatievenafweging (hoofdstuk 6) en de contactgegevens van de betrokken partijen (hoofdstuk 7) beschreven. In bijlage 1 staat tevens het ecologisch werkprotocol.

1.1 Locatiegegevens

Adres:	Pastoor Bluemersplein 5 te Silvolde
Gemeente:	Oude IJsselstreek
Provincie:	Gelderland
Coördinaten:	51.90900, 6.38369
Kadastraal:	WIS00-E-4220 WIS00-E-5409 WIS00-E-6045

1.2 Soorten

Nederlandse naam:	Gewone dwergvleermuis
Wetenschappelijke naam:	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Functie projectgebied:	Twee gecombineerde paar- en zomerverblijven
Periode aanwezig:	Jaarrond
Nader onderzoek door:	Buro Ontwerp & Omgeving
Uitvoeringsjaar:	2025
Vastgesteld:	Conform vleermuisprotocol 2021

2. Projectgebied

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied bevindt zich ten zuidoosten van de bebouwde kom van Silvolde en is gelegen aan het Pastoor Bluemersplein. Op de locatie bevindt zich basisschool De Plakkenberg met bijbehorende buitenruimten en een gymzaal. In de directe omgeving van het projectgebied bevinden zich woningen en het Almende College. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het projectgebied weergegeven (Figuur 1).

Figuur 1. Luchtfoto van het projectgebied aan het Pastoor Bluemersplein 5 te Silvolde (rood kader).

2.2 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing te slopen en hiervoor in de plaats een Integraal Kindcentrum (IKC) en zes woningen te realiseren. De buitenruimtes worden ook opnieuw ingericht, waardoor de aanwezige bosschagestroken en losstaande bomen (gedeeltelijk) zullen worden verwijderd.

3. Methode en onderzoeksresultaten

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Methode

Het nader onderzoek naar vleermuizen werd uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

Voor gebouwbewonende soorten zijn de onderzoeksmethoden van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis aangehouden, waarmee ook andere vleermuissoorten konden worden aangetoond. Er is rekening gehouden met een mogelijke functie als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en massawinterverblijf en voor de meervleermuis een functie als satellietverblijf van een mannenkolonie. Naar de hiervoor genoemde verblijfsfuncties zijn twee avondrondes naar zomer- en kraamverblijven uitgevoerd in kraamperiode (15 mei t/m 15 juli), waarbij tenminste één ronde is uitgevoerd in de maand juni. Daarnaast is er ook één ochtendronde uitgevoerd in de periode waarin satellietverblijven van een mannenkolonie van de meervleermuis konden worden aangetroffen (1 juli t/m 31 juli), waarbij wederom zomerverblijven van andere vleermuissoorten konden worden aangetoond. Twee andere rondes zijn uitgevoerd in het paarseizoen (15 augustus t/m 1 oktober). Bij de rondes in het paarseizoen is tevens rekening gehouden met de afwijkende onderzoeksmethode voor massawinterverblijven van de gewone dwergvleermuis.

Zie onderstaande tabel voor een overzicht van alle vleermuisonderzoeken weergegeven (Tabel 1).

Tabel 1. Overzicht veldgegevens vleermuisonderzoek.

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemers
Kraam Zomer	18-06-2025 - 19-06-2025	21:55 - 00:25	21 - 17	NW2 - N2	Bewolking 0% en droog	
Kraam Zomer	10-07-2025 - 11-07-2025	21:50 - 00:20	22 - 17	N1	Bewolking 10% en droog	

Zomer, incl. satelliet meervleermuis	23-07-2025	02:45 - 05:50	17	ZW2	Bewolking 100% en overgrote deel van onderzoek droog; om 05:30 lichte regen	
Paar Massawinter	14-08-2025 - 15-08-2025	23:30 - 02:00	22 - 20,5	NW2	Bewolking 0% en droog	
Paar Massawinter	09-09-2025	00:00 - 02:00	16,5	N1	Bewolking 90 - 100% en droog	

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M, Batlogger M2 en/of Pettersson D200) waarmee ultrasonische geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor. Het vleermuisonderzoek op deze locatie is uitgevoerd door diverse onderzoekers. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de kwalificaties van de onderzoekers (Tabel 3).

Tabel 3. Deskundigheid vleermuisonderzoekers.

Aanhef	Naam	Deskundigheid
		Studie: Afgestudeerd in Diermanagement op Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) te Leeuwarden. Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds januari 2020.
		Studie: Afgestudeerd in Bos- en Natuurbeheer op Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) te Velp Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds mei 2023
		Studie: Afgestudeerd in Biologie aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Functie: Ecoloog bij Buro Ontwerp & Omgeving sinds juni 2025
		Gepromoveerd in Resource Ecology aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Ervaring met vleermuisonderzoek: Van 2020 t/m 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.
		MSc-student Environmental Sciences aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Ervaring met vleermuisonderzoek: Van 2023 t/m 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.
		MSc-student Bos- en Natuurbeheer aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen Ervaring met vleermuisonderzoek: Van 2023 t/m 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.
		MSc-student Biologie aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen. Ervaring met vleermuisonderzoek: In 2024 en 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.

	Opleiding ecologisch deskundige bij Terra Opleidingen te Hazerswoude-Rijndijk. Ervaring met vleermuisonderzoek: In 2024 en 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving en Terra Opleidingen.
	Afgestudeerd in Bos- en Natuurbeheer (BSc) aan de Wageningen University & Research (WUR) te Wageningen. Ervaring met vleermuisonderzoek: In 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.
	Studie: Afgestudeerd in Management van de Leefomgeving op Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) te Leeuwarden. Ervaring met vleermuisonderzoek: In 2025 bij Buro Ontwerp & Omgeving.

De personen die aan het begin van het seizoen nog geen ervaring hadden met vleermuisonderzoek zijn intern opgeleid en tijdens het veldwerk begeleidt door de ecologen werkzaam bij Buro Ontwerp & Omgeving.

3.1.2 Resultaten

Er wordt uitgegaan van twee gecombineerde zomer-/paarverblijven van de gewone dwergvleermuis. Er zijn tijdens het onderzoek naar zomerverblijven namelijk twee verblijfplaatsen aangetroffen. Tijdens het onderzoek naar paarverblijven werden ter hoogte van dezelfde locaties baltsterritoria vastgesteld. Dit onderstreept de aanwezigheid van gecombineerde zomer- en paarverblijven op deze locaties. Gezien de voorgenomen sloop van de bebouwing kunnen negatieve effecten op deze verblijven niet worden uitgesloten. Negatieve effecten op andere verblijfsfuncties of vleermuissoorten kunnen op basis van het uitgevoerde onderzoek wel worden uitgesloten.

4. Staat van instandhouding en wetgeving

4.1 Gewone dwergvleermuis

4.1.1 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is een gebouwbewonende vleermuissoort die verspreid over Nederland voorkomt. De soort wordt vooral aangetroffen in gebieden met bebouwing nabij parken, loofbossen, houtsingels en beschutte watergebieden. Er zijn onvoldoende gegevens van de soort beschikbaar om tot een goed onderbouwde aantalsschatting te komen. In de Art. 17-rapportage van de European Environmental Agency (2019) wordt uitgegaan van 200.000 à 600.000 exemplaren. Door het gebrek aan voldoende data en een wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de landelijke populatieomvang beschikbaar is wordt dit als 'onbekend' beoordeeld. De soort komt in Nederland verspreid voor waardoor het criterium verspreidingsgebied beoordeeld is als 'gunstig'. Daarnaast zijn de kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief ingeschat als 'onbekend'. Als gevolg van het nemen van maatregelen ter vermindering van de CO₂-uitstoot, zoals het na-isoleren van bebouwing, vinden er negatieve effecten plaats op het functioneren van kraam- en massawinterverblijven. Anderzijds biedt wetgeving op het vlak van een gebiedsgerichte aanpak kansen voor de soort. De eindbeoordeling van de landelijke staat van instandhouding wordt gecategoriseerd als 'onbekend' (Norren *et al.*, 2019).

In de provincie Gelderland is het aandeel van de soort evenredig ten opzichte van de landelijke populatie. De criteria populatieomvang en verspreidingsgebied worden beoordeeld als 'onbekend'. De kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief worden daarentegen als 'ongunstig - slecht' ingeschat, waardoor ook de eindbeoordeling van de provinciale staat van instandhouding wordt beoordeeld als 'ongunstig - slecht'. Gezien de landelijke en provinciale situatie moet worden aangetoond dat de voorgenomen activiteit niet bijdraagt aan een achteruitgang van de soort. De bebouwing moet daarom ongeschikt worden gemaakt in de minst kwetsbare periode en er moeten zowel mitigerende als compenserende maatregelen worden genomen om de lokale staat van instandhouding niet te laten verslechteren (Norren *et al.*, 2019).

Er wordt niet verwacht dat de staat van instandhouding in gevaar komt bij het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen. Door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen zal de lokale populatie namelijk geen negatieve effecten ondervinden. Verder zijn er in de omgeving van het projectgebied voldoende verblijfsmogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis, zoals woningen met spouwruimtes en ruimtes onder gevelpannen. Naast het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen is het voor de soort dus ook mogelijk om naar gebouwen en in de omgeving uit te wijken.

4.1.2 Wetgeving

De gewone dwergvleermuis valt onder de Habitatrichtlijn en is beschermd conform artikel 11.46 van het Bal. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.46, lid 1a, Bal), opzettelijk te verstoren (artikel 11.46, lid 1b, Bal) en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 11.46, lid 1d, Bal).

Overtreding van artikel 11.46, lid 1a moet worden voorkomen door op zorgvuldige wijze te handelen en de werkzaamheden uit te voeren in de minst kwetsbare periode van het jaar. Omdat de bebouwing dient als gecombineerd zomer- en paarverblijf zullen de werkzaamheden leiden tot overtreding van artikel 11.46 lid 1b en lid 1d van het Bal.

Zoals boven beschreven worden op korte of lange termijn geen negatieve effecten verwacht op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Dit wordt voorkomen door het nemen van maatregelen, zorgvuldig te handelen en de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periodes.

5. Maatregelen en planning

5.1 Uitvoering van de werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis en algemene broedvogelsoorten. De werkzaamheden starten daarom in de minst kwetsbare periode van deze soorten (Tabel 4). Deze periodes zijn afgestemd op het document 'Toelichting voor aanvraag (soortbescherming) onder Omgevingswet (Ow) voor vergunning van verboden onder Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)' van de provincie Gelderland en het kennisdocument van BIJ12.

Tabel 4. Natuurkalender met kwetsbare periodes van soorten. Periodes in het rood zijn niet geschikt om te starten met de werkzaamheden. Periodes in het oranje kunnen geschikt zijn om te starten met de werkzaamheden, mits aan de voorschriften uit dit activiteitenplan wordt voldaan.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Gewone dwergvleermuis												
Indicatief vogelbroedseizoen												

5.1.1 Gewone dwergvleermuis

De ecologische maatregelen worden in de onderstaande volgorde uitgevoerd:

- Ophangen tijdelijke vleermuiskasten (gevelkasten);
- Ongeschikt maken van de bebouwing (na het aflopen van de gewenningstijd van de kasten en na vergunningsverlening);
- Controle op afwezigheid en 'natuurvrij'-verklaring;
- Sloop bebouwing;
- Bescherming tijdelijke verblijven;
- Aanbrengen permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw (inbouwkasten).

5.2 Ophangen tijdelijke vleermuiskasten

Gewone dwergvleermuis

De eerste stap die voor gewone dwergvleermuis moet worden genomen is het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen. Omdat er twee verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan, moeten er voor deze soort acht kasten aan gevels worden opgehangen binnen 200 meter van de huidige verblijven. De mitigatiefactor voor vleermuizen is namelijk vier per verblijfplaats. In totaal gaat het daarom om $[2 \times 4 =] 8$ kasten.

Voor de gewone dwergvleermuis is tijdelijke mitigatie met acht kasten noodzakelijk. Om hieraan te kunnen voldoen worden vier vleermuiskasten van het type VK WS 11 van Vivara Pro (witte kasten) en vier vleermuiskasten van het type VK WS 02 van Vivara Pro (zwarte kasten) toegepast. De kasten worden aangebracht op gevels van het Almende College, gelegen vlak buiten het projectgebied (Figuur 2).

Figuur 2. Voorgestelde locaties waar witte vleermuiskasten van het type VK WS 11 (witte stippen) en zwarte vleermuiskasten van het type VK WS 02 (zwarte stippen) worden aangebracht in de omgeving van het projectgebied (rood kader).

Met betrekking tot het aanbrengen van vleermuiskasten worden de volgende vereisten in acht genomen:

- De kasten worden binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen aangebracht aan gevels buiten het projectgebied;
- Indien twee kasten aan één gevel worden geplaatst, worden maximaal één witte kast (VK WS 11) en één zwarte kast (VK WS 02) toegepast;
- De kasten worden op verschillende windrichtingen aangebracht;
- De kasten worden zo hoog mogelijk, maar minimaal op 4 meter hoogte aangebracht (gemeten vanaf de onderkant van de kast), vlak onder de nokrand of dakrand;
- Er vindt geen uitstraling van lichtbronnen plaats op de kasten;
- De kasten worden niet zo gepositioneerd dat ze kunnen worden geblokkeerd door openklappende ramen;
- De kasten worden buiten het bereik van predatoren aangebracht.

5.3 Ongeschikt maken bebouwing

De volgende stap die moet worden genomen is het ontoegankelijk maken van de bebouwing voor de gewone dwergvleermuis. Het ongeschikt maken van de bebouwing mag alleen plaatsvinden op het moment dat de provincie Gelderland hier een vergunning voor heeft verleend en wanneer de gewenningsperiode van de tijdelijke vleermuiskasten is verstreken. Bovendien kan het ongeschikt maken (en daaropvolgende sloop) alleen plaatsvinden in de periodes waarin de voorgenoemde soorten het minst kwetsbaar zijn. Rekening houdend met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis kan dit alleen in de maand april of tussen 1 augustus en 15 oktober. Gelet op het voorgaande is de eerstvolgende periode waarin de bebouwing ongeschikt mag worden gemaakt tussen 1 augustus en 15 oktober 2026.

Bij het ongeschikt maken van de bebouwing worden alle potentiële in- of uitvliegopeningen door middel van *exclusion flaps* afgesloten, zodat vleermuizen de bebouwing kunnen verlaten, maar niet via dezelfde opening kunnen terugkeren. De in-/uitgang van een exclusion flap moet volledig glad zijn (ook aan de muurkant), zodat een vleermuis geen grip kan krijgen om terug te kruipen. Ook moet de uitgang (opening) van de exclusion flap minimaal net zo groot zijn als de opening die toegang tot de verblijfplaats verschaft óf, indien er delen worden dichtgezet, zo groot te zijn dat deze voor alle voorkomende vleermuissoorten nog te nemen is. Hierdoor worden exclusion flaps van het type EF3 van Unitura toegepast.

Wanneer delen van toegangsmogelijkheden worden dichtgezet, wordt vanuit elke voor vleermuizen mogelijke verblijfplaats binnen 2,5 meter een opening met exclusion flap toegepast. Voor het ongeschikt maken voor vleermuizen mogen geen zelf-expanderende vulmiddelen (zoals purschuim) worden gebruikt om gaten dicht te zetten. Ook mogen er geen netten, glaswol of andere materialen worden toegepast waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken. De openingen tussen de exclusion flaps worden daarom dichtgemaakt met rugvulling van schuimrubber, dan wel (deels) met behulp van weringsborstels (bijv. type WB1 of WB2 van Unitura).

Het doel van de hiervoor genoemde maatregelen is dat vleermuizen uit de bebouwing vertrekken voordat de sloop plaats gaan vinden. De opgehangen vleermuiskasten kunnen tijdens en na deze periode functioneren als uitwijkplaats.

5.4 Controle op afwezigheid

Nadat de gebouwen ontoegankelijk zijn gemaakt voor vleermuizen vindt er een controle op afwezigheid plaats. Deze controle vindt plaats in dezelfde vorm als het nader onderzoek naar vleermuizen, waarbij rekening wordt gehouden met het vleermuisprotocol voor de gewone dwergvleermuis. Wanneer er bij de controleronde nog steeds in- of uitvliegende vleermuizen worden aangetroffen, dan moeten de maatregelen worden uitgebreid. Na drie dagen (waarop het weer bij zonsondergang geschikt is geweest voor vleermuizen) vindt er dan opnieuw een controle plaats. Wanneer er geen vleermuizen meer aanwezig zijn wordt de bebouwing natuurvrij verklaard door de begeleidend ecooloog en mogen de werkzaamheden van start gaan.

Let op: Conform de voorschriften van de provincie Gelderland moet het ongeschikt maken maximaal twee weken voor de werkzaamheden worden uitgevoerd. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode moeten plaatsvinden, moet het ongeschikt maken en deze controle tussen 15 september en 15 oktober worden uitgevoerd.

5.5 Bescherming tijdelijke verblijven

De aangebrachte voorzieningen kunnen na uitvoering van de werkzaamheden blijven hangen. Als het echter gewenst is deze voorzieningen te verwijderen, kan dit pas nadat de permanente kasten zijn aangebracht in de nieuwbouw, de gewenningsperiode van de inbouwkasten is afgelopen (drie maanden in de actieve periode: 1 april - 15 oktober) en de afwezigheid van vleermuizen in de tijdelijke kasten is aangetoond door een ecologisch deskundige.

5.6 Aanbrengen permanente voorzieningen

Als de bouwfase eenmaal is aangebroken moeten [2 × 4 =] 8 permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis worden gerealiseerd in de nieuwbouw. Voor de plaatsing van de inbouwkasten worden de voorschriften uit de kennisdocumenten van BIJ12 en de *'Toelichting voor aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet (Ow) voor verboden genoemd in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)'* van provincie Gelderland (Provincie Gelderland, 2024).

Voor de gewone dwergvleermuis worden acht inbouwkasten van het type VMPM1s van Unitura aangebracht. Deze worden verspreid over de gevels van het IKC en kopgevels van de nieuwbouwwoningen (Figuur 3). De kasten worden paarsgewijs aangebracht in het metselwerk van de gevel. Bij de plaatsing worden de uitbreekwanden verwijderd, zodat beide kasten aan elkaar geschakeld zijn. De kasten worden zo hoog mogelijk aangebracht onder dakranden, maar altijd op een minimale hoogte van 4 meter, gemeten vanaf de onderkant van de kast. Omdat er in de huidige situatie nog geen tekeningen met gevelaanzichten beschikbaar zijn worden de definitieve locaties nog op een later moment bepaald.

Figuur 3. De inmetselkasten worden ingemetseld in de bebouwing van het IKC en de nieuwbouwwoningen (rode stippen). Exacte locaties van de inmetselkasten in de bebouwing van het IKC dienen nog nader te worden bepaald.

5.7 Verlichting

Maak in de actieve periode van vleermuizen 's avonds en 's nachts geen of zo min mogelijk gebruik van bouwverlichting. Uitstraling naar omliggende woningen, houtopstanden en overige groenstructuren moet worden voorkomen. Indien verlichting in de permanente situatie noodzakelijk is wordt aangeraden om gebruik te maken van vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. Zodoende kan eventuele verstoring tot een minimum worden beperkt. Er mag geen gebruik worden gemaakt van blauw en ultraviolet licht. Waar verlichting noodzakelijk is, dienen de lichtstralen gebundeld te zijn en op de grond te worden gericht.

5.8 Logboek

Van alle werkzaamheden wordt een ecologisch logboek bijgehouden dat (digitaal) op de bouwlocatie aanwezig is. Het is belangrijk dat alle mitigerende en compenserende maatregelen goed worden gedocumenteerd. Dit houdt in dat de locaties van de voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis duidelijk in beeld moeten worden gebracht. Ook de datum waarop de kasten zijn geplaatst moet worden vermeld. Ook als er onvoorziene situaties zijn tijdens de werkzaamheden wordt dit in het logboek vermeld.

5.9 Planning

De planning van de maatregelen die in dit hoofdstuk aan bod zijn gekomen staan in onderstaande tabellen weergegeven.

5.9.1 Gewone dwergvleermuis

Tabel 5. Planning van de maatregelen en werkzaamheden. Handelingen in groen gemarkeerde periodes kunnen zonder beperkingen worden uitgevoerd, werkzaamheden in oranje periodes kunnen worden uitgevoerd mits aan voorschriften uit dit activiteitenplan wordt voldaan en in rode periodes kunnen de werkzaamheden niet plaatsvinden, zolang de bebouwing niet door een ecologisch deskundige natuurvrij is verklaard.

	2026											
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Doorlooptijd vergunningsaanvraag												
Plaatsen tijdelijke vleermuiskasten												
Gewenningsperiode kasten												
Natuurkalender				X								
Ongeschikt maken bebouwing								*				
Controle op afwezigheid								*				
Start werkzaamheden												→
Aanbrengen inmetsele kasten												→

* De bebouwing ongeschikt maken mag vanaf 1 augustus 2026 indien de gewenningstijd voor de tijdelijke gevelkasten is verstreken én nadat de vergunning is verleend door de provincie Gelderland. De controle op afwezigheid mag vervolgens vanaf drie dagen na het ongeschikt maken. De werkzaamheden mogen pas beginnen nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard.

6. Wettelijk belang en alternatievenafweging

6.1 Wettelijk belang

Om een duurzame, toekomstbestendige situatie te creëren wordt de oude, gasgestookte bebouwing gesloopt. De huidige bebouwing is slecht geïsoleerd en kan niet verduurzaamd worden. Door de bouw van een duurzaam, energiezuinig IKC kunnen de energielasten fors worden verlaagd en het comfort en het binnenmilieu worden verbeterd. De nieuwbouw wordt gasloos opgeleverd en zal bijdragen aan de verbetering van de volksgezondheid. Dit komt doordat het IKC dusdanig beter zal worden geïsoleerd dan de huidige bebouwing waardoor vocht en tocht zullen worden beperkt. Met de ontwikkeling wordt bijgedragen aan de energietransitie en een reductie in het gebruik van fossiele brandstoffen. Hiermee wordt ook bijgedragen aan de klimaatdoelen van Parijs, waarin als belangrijkste doel is opgenomen dat de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen drastisch wordt verminderd. In 2015 heeft ook Nederland dit akkoord ondertekend en geratificeerd.

Daarnaast is de woningnood in Nederland erg hoog. Landelijk gezien is er in 2024 een woningtekort van 401.000 woningen (ABF Research, 2024). Uit de Regionale Woondeal Achterhoek 2022-2030 blijkt dat er in de gemeente Oude IJsselstreek een opgave is van 1.500 woningen. Het niet kunnen vinden van een woning leidt bij veel starters, gezinnen en ouderen tot wanhoop en gezondheidsklachten zoals stress en depressie. De realisatie van zes levensloopbestendige woningen zorgt voor een toename van de woningvoorraad en een verbetering van de doorstroming op de woningmarkt. Hierdoor draagt de ontwikkeling bij aan de volksgezondheid.

Behalve deze bijdrage aan de volksgezondheid draagt de ontwikkeling ook bij aan de (verkeers-)veiligheid binnen het projectgebied. In de nieuwe situatie is er sprake van een betere scheiding tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer. Dit betekent dat het risico op ongevallen voor de gebruikers, grotendeels (jonge) kinderen, afneemt.

Voor de gewone dwergvleermuis wordt de vergunning aangevraagd in het kader van artikel 8.74k, lid 1b, belang 3°: *“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”*.

6.2 Alternatievenafweging

Alternatieve locaties

Het project is locatiegebonden. Er zijn daarom geen alternatieve locaties voorhanden.

Alternatieve werkwijze

Er zijn geen reële alternatieven voorhanden waarmee de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis behouden kunnen blijven. Er is gekozen voor sloop- en nieuwbouw omdat het huidige schoolgebouw en bijbehorende gymzaal niet meer te exploiteren vallen. In het huidige schoolgebouw kan onderwijs gegeven worden aan 500 leerlingen, terwijl de behoefte ligt bij het geven van onderwijs aan circa 250 leerlingen.

Verduurzaming van het huidige gebouw, dat uit 1980 stamt, kan alleen plaatsvinden tegen hoge kosten. Deze investering is te hoog voor een gebouw dat niet meer voldoet aan de eisen van de huidige tijd, zowel in kwantitatieve behoefte als in de kwalitatieve behoefte van het geven van onderwijs.

Het op een rendabele manier ontwikkelen van het terrein is alleen mogelijk door de sloop van de bebouwing en dit deel van het projectgebied geheel opnieuw in te richten. Het behoud van de verblijfplaatsen is daarom niet mogelijk.

Alternatieve inrichting

Bij de werkzaamheden gaan er verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Dit is niet te voorkomen aangezien de huidige bebouwing niet verduurzaamd kan worden. De werkzaamheden vinden plaats in de minst kwetsbare periodes, waarbij de soorten in een eerder stadium hebben kunnen wennen aan een nieuwe verblijfplaats. Dit is het meest gunstige alternatief, waarbij de mate van verstoring zoveel mogelijk wordt beperkt.

Alternatieve planning

De planning is afgestemd op de minst kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Het ongeschikt maken van de bebouwing kan daarom alleen plaatsvinden in de maand april of de periode 1 augustus t/m 15 oktober. Ongeschikt maken buiten deze periodes is geen optie omdat er geen verstoring mag optreden in de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van vleermuizen.

7. Contactgegevens

Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken als ecologisch adviseur van dit project.

7.1 Contactpersoon opdrachtgever

Naam: Gemeente Oude IJsselstreek
Contactpersoon: [REDACTED]
Adres: Postbus 42
Postcode en plaats: 7080 AA Gendringen
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

7.2 Opdrachtnemer en begeleidend ecooloog

Bedrijf: Buro Ontwerp & Omgeving
Contactpersoon: [REDACTED]
Adres: Velperweg 157
Postcode en plaats: 6824 MB Arnhem
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

8. Literatuurlijst

8.1 Referenties

ABF Research (2024). *ABF Woningmarktverkenning 2024-2039 Scenario's met Primos Woningmarkt (Socrates) 2024*. Geraadpleegd op 10 december 2025 via <https://open.overheid.nl/documenten/0f8f591b-5fdb-4bdf-a153-a490dbf70bab/file>

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (versie 2.0, april 2024)*. Utrecht, Nederland: BIJ12

[REDACTED] (2019). *Staat van instandhouding Gelderland, Factsheets voor 24 soorten*. Rapport 2019.09. Nijmegen, Nederland: Zoogdiervereniging.

Provincie Gelderland (2024). *Toelichting voor aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet (Ow) voor verboden genoemd in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2025). *Vleermuisprotocol 2021 geactualiseerd voor meervleermuis (24 maart 2025)*. Geraadpleegd via <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol-2021-geactualiseerd-voor-meervleermuis>

8.2 Gebruikte websites

www.gelderland.nl
www.kadastralekaart.nl
www.pdok.nl
www.unitura.nl
www.vivarapro.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1: Ecologisch werkprotocol

Fasering van de activiteiten

≤ 1 mei 2026 (vergunningsvrije handelingen)

- Het plaatsen van acht tijdelijke vleermuiskasten aan de gevels van het Almende College (4× type VK WS 02 en 4× type VK WS 11 van Vivara Pro).
- Voor de vleermuiskasten geldt een gewenningstijd van minimaal drie maanden, waarin alleen de maanden in de actieve periode worden meegerekend (actieve periode: 1 april t/m 15 oktober).

Let op: alle onderstaande activiteiten alleen uitvoeren na het verkrijgen van een flora- en fauna-vergunning.

≥ 1 augustus 2026

- Ongeschikt maken van alle bebouwing door middel van exclusion flaps.
- Openingen tussen de exclusion flaps worden dichtgemaakt met rugvulling van schuimrubber, dan wel (deels) met behulp van weringsborstels (bijv. type WB1 en WB2 van Unitura).

≥ ca. 4 augustus 2026 (vanaf drie dagen na het ongeschikt maken)

- Controle op effectiviteit (nachttemperatuur $\geq 10^{\circ}\text{C}$).
- De bebouwing wordt natuurvrij verklaard als er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
- Als er wel vleermuizen aanwezig zijn, gebouw verder ongeschikt maken en vanaf drie dagen daarna een hercontrole uitvoeren.

≥ ca. 5 augustus 2026 (nadat de bebouwing vleermuisvrij is bevonden)

- Het plaatsen van acht inmetsekkasten voor de gewone dwergvleermuis in de gevels van de nieuwbouw (type VMPM1s van Unitura).

Maatregelen algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene broedvogels en andere diersoorten in het projectgebied voorkomen, zoals de tijdens het nader ecologisch onderzoek waargenomen egel. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet de specifieke zorgplicht in acht worden genomen (artikel 11.27, Bal). Handelingen die nadelige effecten hebben moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is moeten passende preventieve maatregelen worden genomen om nadelige effecten te beperken of ongedaan te maken. Bovendien moet zowel tijdens als na het verrichten van de activiteit worden nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen. Passende herstelmaatregelen moeten worden getroffen als het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is.

Egel

Het uitvoeren van werkzaamheden (zoals het weghalen van bosschages en ruigte) in gebieden met mogelijke rust- en verblijfplaatsen van de egel moet plaatsvinden buiten de kwetsbare periode van de soort. Dit betekent dat het verwijderen van groenvoorzieningen wordt uitgevoerd tussen 1 september en 1 november. Dit is namelijk buiten de voortplantingsperiode (15 maart tot 1 september) en buiten de overwinteringsperiode (1 november tot 15 maart). Om invulling te geven aan de specifieke zorgplicht dient tevens een visuele check te worden uitgevoerd, alvorens wordt gestart met het verwijderen van groenvoorzieningen.

Verlichting

Maak in de actieve periode van vleermuizen 's avonds en 's nachts geen of zo min mogelijk gebruik van bouwverlichting. Uitstraling naar omliggende woningen, houtopstanden en overige groenstructuren moet worden voorkomen. Indien verlichting in de permanente situatie noodzakelijk is wordt aangeraden om gebruik te maken van vleermuisvriendelijke, amberkleurige verlichting. Zodoende kan eventuele verstoring tot een minimum worden beperkt. Er mag geen gebruik worden gemaakt van blauw en ultraviolet licht. Waar verlichting noodzakelijk is, dienen de lichtstralen gebundeld te zijn en op de grond te worden gericht.

Ecologisch werkprotocol en onvoorziene situaties

Nadat de omgevingsvergunning wordt verleend wordt het ecologisch werkprotocol indien noodzakelijk nog bijgewerkt. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en de inhoud dient bij alle betrokken werknemers bekend te zijn. De activiteiten dienen aantoonbaar volgens dit protocol te worden uitgevoerd.

In onvoorziene situaties m.b.t. de aanwezige fauna wordt contact opgenomen met de begeleidende ecooloog. Afwijken van dit protocol is alleen toegestaan na goedkeuring door een ecologisch deskundige.

Logboek

Van alle werkzaamheden en maatregelen wordt een logboek bijgehouden. Hierin komt te staan welke maatregelen er zijn genomen, wanneer deze genomen zijn en wie erbij betrokken zijn geweest. Deze teksten worden zoveel mogelijk met foto's ondersteund.

adviseurs voor
leefomgeving

